ECLI:LV:RPPT:2019:0613.11520006319.2.S
Krimināllieta Nr.11520006319
Arhīva Nr.K68-443-19/26

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 13.jūnijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas
tiesnese D.Treija,
piedaloties prokuroram J.Ievītim,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. C/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Aprakstošā daļa

/pers. C/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē, šādos apstākļos,

2019.gada 30.janvārī plkst.10.14 /pers. C/, atrodoties alkoholisko dzērienu ietekmē, ar minimālo alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 3,07 promiles, kā arī bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), vadīja transportlīdzekli */pers. D/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ar kuru brauca pa mājas pagalmu no mājas Jūrmalas gatvē Nr.93/1 mājas Jūrmalas gatvē Nr.91 virzienā, kur uzbrauca stāvošiem transportlīdzekļiem – automašīnai *HONDA HRV* un *VOLVO S60*.

/pers. C/ vadītais transportlīdzeklis */pers. D/* tika apturēts Jūrmalas gatvē pie nama Nr.91, Rīgā.

Ar savām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Tiesas sēdē prokurors atbilstoši Kriminālprocesa likuma 461.panta pirmajai daļai un 462.panta pirmās daļas nosacījumiem, grozīja /pers. C/ 2019.gada 20.februāra izvirzīto apsūdzību (lietas 58.lapa), norādot, ka noziedzīga nodarījuma izdarīšanas laiks labojams no "plkst.03.30" uz "plkst.10.14", kā arī 2019.gada 6.marta lēmumā par nodošanu tiesai (lietas 63.lapa) daļā par procesuālajiem izdevumiem, labojams apsūdzētā vārds un uzvārds no "/pers. F/" uz "/pers. C/".

Iztiesāšanas laikā apsūdzētais savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā un izdarīto nožēloja. Lūdza neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Prokurors uzturēja apsūdzētā lūgumu – neizdarīt lietā pierādījumu pārbaudi.

Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.pantam nolēma neveikt lietā pierādījuma pārbaudi, jo apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, pieteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu un piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai, turklāt tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu viņam izvirzītajās apsūdzībās.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vainīgums ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. C/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu /pers. C/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas klasificējami kā tīši mazāk smags noziegums.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka /pers. C/ ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir apdraudējis sabiedriskās drošības intereses mehānisko transportlīdzekļu kustības jomā.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. C/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/(lietas 29.lapa); ar 8.klašu izglītību; dzīvesvietas adrese ir /adrese/ (lietas 61.lapa); pēc apsūdzētā vārdiem – neprecējies, apgādībā personu nav, strādā no 2019.gada 31.maija SIA "G-Serviss" par auto mazgātāju, veselības traucējumu nav.

Uz lietas izskatīšanas brīdi apsūdzētajam ir viens likumīgā spēkā stājušies notiesājošs spriedums, un sodāmība ir dzēsta (lietas 33.-36.lapa):

1. Ar Rīgas rajona tiesas 2013.gada 19.jūnija spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, piemērojot Krimināllikuma 55.panta pirmo daļu, ar brīvības atņemšanu uz 10 mēnešiem, sodu nosakot nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu. Spriedums stājies spēkā 2014.gada 15.jūlijā. Sodāmība ir dzēsta.

Tiesas sēdē apsūdzētais, neapstrīdot savu vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgo nodarījuma izdarīšanā, nevarēja sniegt objektīvu skaidrojumu savai rīcībai, paskaidrojot, ka vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atrodoties alkohola ietekmē, jo gribēja pārvietot automašīnu tuvāk kāpņu telpai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Tiesa, nosakot apsūdzētajam soda veidu, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā norādītos soda veidu ietekmējošos apstākļus, atzīst, ka /pers. C/ par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir nosakāms sods īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā, ar obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, secinot, ka tikai tādā veidā tiks sasniegti Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā definētie soda mērķi, ievērojot arī minētā panta pirmajā daļā noteikto prasību, ka kriminālsodu kā valsts piespiedu līdzekli piespriež, stingri ievērojot Krimināllikuma norādījumus.

Tās, ka apsūdzētais izdarījis tīšu mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu nenozīmē, ka viņš nav radījis maksimālu apdraudējumu visiem ceļu satiksmes dalībniekiem, jo transportlīdzekļa vadīšana bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām pati par sevi ir prettiesiska un citu satiksmes dalībnieku apdraudoša rīcība, bet transportlīdzekļa vadīšana atrodoties alkohola ietekmē, ir pilnīgi nesavienojamas lietas, jo apdraud satiksmes drošību un tajā iesaistīto personu veselību, dzīvību un mantiskās intereses.

Vērtējot noziedzīgā nodarījuma raksturu, tiesa uzsver – fakts, ka konkrētā gadījumā eventuāli necieta neviens cilvēks, nemazina izdarītā kaitīgumu, tā kā ar lietā esošajiem materiāliem objektīvi apstiprinās, ka apsūdzētais /pers. C/ ir persona, kas sasniedzis 18 gadu vecumu, sākot ar kādu, ir tiesīski iegūstamas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, taču /pers. C/ nav izgājis obligātu periodisku medicīnisko pārbaudi, noteiktā laikā periodā nav apmācījies speciālā skolā (autoskolā), kā arī nav pierādījis savas zināšanas, prasmes un profesionālo atbilstību eksāmenos valsts institūcijā, lai būtu likumīgs transportlīdzekļa vadītājs, turklāt nav ievērojis Ceļu satiksmes likuma 28.pantā noteikto aizliegumu – aizliegts vadīt transportlīdzekli, atrodoties alkoholisko dzērienu ietekmē. Šo faktu tiesas sēdē nenoliedza arī pats apsūdzētais, atzīstot, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesību viņam nekad nav bijis, taču, neskatoties uz to, vairākas reizes (par ko liecina reģistrētie administratīvie pārkāpumi ceļu satiksmes jomā) ir vadījis paaugstinātas bīstamības avotu – automašīnu, kas pati par sevi ir prettiesiska un citu satiksmes dalībnieku apdraudoša rīcība.

Alkoholu lietojušam autovadītājam reakcijas laiks ir ilgāks nekā parasti. Jau pie 0,3–0,4 promilēm var novērot aizkavētas reakcijas spējas. Šādā gadījumā bremzēšanas ceļš kļūst vēl garāks. Reakcijas laiku ietekme arī redzes spēja un situācijas izvērtēšana, nervu impulsu ātrums, nogurums, muskuļu un nervu koordinācija. Kā arī no vispārpieejamas informācijas zināms, ka alkohola koncentrācija asinīs no 2,51 līdz 3 promilēm tiek saukta par smagu reibuma pakāpi, kad cilvēkam ir haotiska uzvedība un vīņš neuztver signālus.

(*sk.https://www.spkc.gov.lv/upload/Petijumi%20un%20zinojumi/Atkaribu%20slimibu%20petijumi/atkaribu_izraisoso_vielu_lietosanas_ozplatiba_un_sekas_latvija_2007_gada_16_izdevums.pdf*).

Tā kā ar lietas materiāliem pierādās, ka apsūdzētais vadīja transportlīdzekli ar alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 3,07 promiles, kas ir vērtējama kā smaga reibuma pakāpe, tad tiesa secina, ka šādas apsūdzētā darbības ir radījušas maksimālu apdraudējumu visiem ceļu satiksmes dalībniekiem, par ko ir saņemams attiecīgs un personībai atbilstošs sods – īslaicīga brīvības atņemšana.

Tiesa, protams, neatstāj bez ievērības, ka apsūdzētais iepriekš nav sodīts, atrodas ekonomiski aktīvā darbspējīgā vecumā, apsūdzētajam piemīt paškritiska attieksme pret izdarīto.

Tādēļ, lai aizsargātu ikviena ceļu satiksmes dalībnieka drošību un novērstu analogu pārkāpumu nākotnē, kā arī, lai tiktu ievērots vispārējās un ģenerālās prevencijas princips, tiesas ieskatā, ir svarīgi, lai vainīgais tiktu atbilstoši sodīts par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ar panta sankcijās paredzēto sodu – īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā, jo soda individualizācija ir cieši saistīta arī ar likumības principa ievērošanu, kas izpaužas gan pareizā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijā, gan taisnīga soda noteikšanā, vadoties no soda noteikšanas vispārīgajiem principiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli noziedzīgajā nodarījumā atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu tiesa nav konstatējusi atbildību pastiprinošus apstākļus.

Tāpat, nosakot apsūdzētajam sodu, tiesa ņem vērā, ka /pers. C/ ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.pantam – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka turpmāka recidīva novēršanā un sabiedrības drošības nolūkos, apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir tiesiski nosakāms tikai un vienīgi brīvības atņemšanas sods, atbilstoši personībai, noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītam kaitējumam.

Ievērojot to, ka /pers. C/ noziedzīgajā nodarījumā ir atzīts viens atbildību mīkstinošs apstāklis un nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, tad tiesa secina, ka apsūdzētajam par Krimināllikumā 262.panta pirmajā paredzēto noziedzīgu nodarījumu ir nosakāms pantu sankcijās paredzētais sods brīvības atņemšanas veidā, pietuvinot to vidējam apmēram, ar Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzēto obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, nosakot to sankcijas augstākā apmērā, ar mērķi – veicināt apsūdzētā atbildību resocializācijas pasākumu īstenošanā un soda efektivitātes kritēriju sasniegšanā.

Tāpat saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu apsūdzētā soda termiņā ir ieskaitāms aizturēšanas laiks no 2019.gada 30.janvāra līdz 2019.gada 31.janvārim.

Krimināllietas ietvaros /pers. C/ aizturēts 2019.gada 30.janvarī plkst.14.55 un atbrīvots 2019.gada 31.janvārī plkst.12.30, kas saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu ieskaitāms apsūdzētā soda termiņā (lietas 41., 44.lapa).

Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes Satiksmes noziegumu izmeklēšanas biroja inspektores vecākas inspektores majores K.Kurzemnieces 2019.gada 31.janvāra lēmumu /pers. C/ piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā (lietas 47.lapa).

Krimināprocesa likuma 249.panta pirmā daļa noteic – ja procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanas laikā ir zudis vai mainījies tā piemērošanas pamats, mainījušies piemērošanas nosacījumi, personas uzvedība vai ir noskaidroti citi apstākļi, kas noteica piespiedu līdzekļa izvēli, procesa virzītājs pieņem lēmumu par tā grozīšanu vai atcelšanu.

Ievērojot to, ka uz lietas izskatīšanas brīdi nav iestājušies Krimināprocesa likuma 249.panta pirmās daļas nosacījumi, tad sprieduma izpildes nolūkā līdz sprieduma stāšanās spēkā, apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā, tiesas ieskatā, atstājams negrozīts.

Lietā atrodas 2019.gada 31.janvāra transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai /pers. C/, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 18.decembra noteikumiem Nr.915 "Noteikumi par kārtību, kādā sedz izdevumus, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaida konstatēšanai veiktajām pārbaudēm" veido procesuālos izdevumus 15,65 EUR apmērā Krimināprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 7.^{2} punkta izpratnē, un ir pamatoti piedzenami no apsūdzētā Krimināprocesa likuma 368.panta pirmās daļas kārtībā, tā kā ir konstatējams, ka uz lietas izskatīšanas brīdi šie izdevumi nav samaksāti (lietas 49.-50.lapa).

Tāpat lietā atrodas informācija par to, ka administratīvā pārkāpuma lietas Nr.PC407219/11520006319 ietvaros 2019.gada 30.janvārī tika izņemts transportlīdzeklis */pers. D/*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un nodots glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai, kas pēc Nodrošinājuma valsts aģentūras 2019.gada 22.marta izdevuma aprēķinā Nr.945 sniegtajām ziņām veido procesuālos izdevumus 290,61 EUR apmērā par ar izņemtā transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu saistītiem izdevumiem Krimināprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 7.^{1} punkta izpratnē, un ir pamatoti piedzenami no apsūdzētā Krimināprocesa likuma 368.panta pirmās daļas kārtībā, tā kā ir konstatējams, ka uz lietas izskatīšanas brīdi šie izdevumi nav samaksāti (lietas 72.-73.lapa).

Lietā nav cietušo; nav pieteiktas kaitējuma kompensācijas, tajā skaitā valsts izmaksātās kompensācijas; nav uzlikts arests mantai, kā arī nav lietisko pierādījumu un dokumentu, par kuriem būtu pieņemams attiecīgs nolēmums.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 520.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un noteikt sodu – īslaicīga brīvības atņemšana uz 3 (trīs) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

/pers. C/ brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņu skaitīt no aizturēšanas dienas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu /pers. C/ soda termiņā ieskaitīt aizturēšanas laiku no 2019.gada 30.janvāra līdz 2019.gada 31.janvārim (divas dienas).

/pers. C/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanos noteiktā vietā, – atstāt negrozītu līdz sprieduma stāšanās spēkā.

Piedzīt no /pers. C/ valsts labā procesuālos izdevumus 15,65 EUR (piecpadsmit *euro*, 65 centi) apmērā par izdevumiem, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes konstatēšanai veikto pārbaudi 2019.gada 30.janvārī, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Iemaksas rekvizīti: Saņēmējs: Valsts policija, reģistrācijas Nr.90000099040, banka: Valsts kase, bankas kods: TRELLV22, konta Nr.LV96TREL2140091033000, maksājuma mērķī norādot personu identificējošu informāciju, kā arī ziņas: krimināllieta Nr.11520006319. Samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā.

Procesuālos izdevumus par transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un par glabāšanu 290,61 EUR (divi simti deviņdesmit *euro*, 61 centi) apmērā piedzīt no /pers. C/ par labu Nodrošinājuma valsts aģentūrai, reģistrācijas Nr.LV90009112024, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Iemaksas rekvizīti. Saņēmējs: Nodrošinājuma valsts aģentūra, saņēmēja banka: Valsts kase, bankas kods: TRELLV22, norēķinu konts: LV86TREL2140651020000. Samaksas dokumentā obligāti norādīt – piedziņas izdevumi, vārdu, uzvārdu, personas kodu, administratīvā pārkāpuma lietas Nr. PC407219/11520006319, transportlīdzekļa marku, transportlīdzekļa reģistrācijas Nr. un EKK 21499. Maksājuma apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniegt tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilns spriedums pieejams 2019.gada 8.jūlijā.

Tiesnese D.Treija